

«Μύθοι μέσα από Ψηφιδωτά»

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΤΑΞΕΙΣ: Δ' - Στ'

ΟΜΑΔΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

ΕΝΟΤΗΤΑ: Μύθοι μέσα από Ψηφιδωτά

Τάξεις: Δ' - ΣΤ'

Διάρκεια: 8 – 12 Μαθήματα X 40 λεπτά (ανάλογα με το μέγεθος των έργων)

Περιγραφή ενότητας:

Η ενότητα εστιάζεται σε μύθους της Κύπρου και της Ευρώπης. Μέσα από τη θέαση και δημιουργία με σύγχρονες και παραδοσιακές τεχνικές ψηφιδωτών έργων, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με την τοπική και παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά και δημιουργούν έργα δύο διαστάσεων με την τεχνική του ψηφιδωτού.

Σύνδεσμος (η ενότητα βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα Εικαστικής Αγωγής)

[http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-](http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/enotites_projects/vathmida3/enotita_mythoi_mesa_apo_psfidota_nov12.pdf)

[Agogi/enotites_projects/vathmida3/enotita_mythoi_mesa_apo_psfidota_nov12.pdf](http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/enotites_projects/vathmida3/enotita_mythoi_mesa_apo_psfidota_nov12.pdf)

ΕΝΟΤΗΤΑ: Μύθοι μέσα από Ψηφιδωτά

Θεματικές Περιοχές:

Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά

Ζήτημα: Μύθοι

Στοιχεία από τον Πυρήνα:

Μορφολογικά στοιχεία: σημείο, γραμμή, σχήμα, χρώμα

Δομικά στοιχεία: χώρος, μοτίβο

Νοηματικά στοιχεία: αφήγηση ιστοριών, έκφραση συναισθημάτων, συμβολισμοί

Τεχνικές: σχέδιο, ψηφιδωτό (άμεση μέθοδος τοποθέτησης ψηφίδων)

ΕΝΟΤΗΤΑ: Μύθοι μέσα από Ψηφιδωτά

Μέσα - Υλικά:

Τα υλικά συμπεριλαμβάνονται στο συνοδευτικό έντυπο του βίντεο «Ψηφιδωτό (1): Με τη μέθοδο της άμεσης τοποθέτησης ψηφίδων» που βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα Εικαστικής Αγωγής.

Σύνδεσμος:

[http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo me technikes/pdf/psifidoto 1.pdf](http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo%20me%20technikes/pdf/psifidoto_1.pdf)

ΕΝΟΤΗΤΑ: Μύθοι μέσα από Ψηφιδωτά

Πηγές:

Πρωτογενείς:

Ψηφιδωτά της Πάφου (Οικία Διόνυσου, Έπαυλη Θησέα, Έπαυλη Αιώνα, Οικία Ορφέα, Οικία των τεσσάρων εποχών)

Ψηφιδωτά Κουρίου (Οικία Ευστολίου)

Δευτερογενείς:

Βιβλίο Εικαστικά Ε΄ - Στ΄ Δημοτικού

Ιστοσελίδα Βυζαντινού Μουσείου Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄

<http://www.makariosfoundation.org.cy/8.html>

Ιστοσελίδα 'Ψηφίδων Γνώσις'

<http://www.mosaicart.gr/indexg.html>

Βίντεο για την τεχνική δημιουργίας ψηφιδωτού

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo_psifidoto_amesi_topothesisi.html

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/τριες να:

- έρθουν σε επαφή με την τοπική και παγκόσμια δημιουργία σε σχέση με το ψηφιδωτό, μέσα από πραγματικά έργα, φωτογραφίες, δράσεις και έρευνα
- παρατηρούν, συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα χρήσιμα για τη δημιουργία ψηφιδωτού μέσα από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές
- δημιουργούν ομαδικά ψηφιδωτά έργα μέσα από πειραματισμό και διερεύνηση υλικών και μέσων
- συλλέγουν, επιλέγουν και ταξινομούν υλικά και αντικείμενα σχετικά με τη δημιουργία του ψηφιδωτού τους
- προβληματιστούν για πιθανές λύσεις σε προκλήσεις που θα παρουσιαστούν
- αναπτύξουν δεξιότητες χρήσης εργαλείων κοπής ψηφίδων

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Κάτω Πάφου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40΄

Οι μαθητές/τριες επισκέπτονται τον αρχαιολογικό χώρο της Κάτω Πάφου και:

- παρατηρούν τα ψηφιδωτά
- τα φωτογραφίζουν
- συζητούν
- συλλέγουν και καταγράφουν δεδομένα σε σχέση με τα υλικά, τα χρώματα και τη θεματολογία των ψηφιδωτών (κυρίως από την Ελληνική Μυθολογία)

Εναλλακτικά, αν δεν είναι εφικτή η μετάβαση των παιδιών στο συγκεκριμένο ή σε παρόμοιο χώρο, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει μέσα από τη θέαση φωτογραφιών ή ταινιών (δευτερογενείς πηγές).

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΥ

Παρατήρηση – Καταγραφή Δεδομένων

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Διερεύνηση Μύθων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40´

Με αφορμή την παρατήρηση των παιδιών ότι τα θέματα των ψηφιδωτών είναι παρμένα από τη μυθολογία, γίνεται συζήτηση σχετικά με μύθους. Τα παιδιά αναφέρουν μύθους που γνωρίζουν και στη συνέχεια διερευνούν μύθους στο διαδίκτυο, βρίσκουν στοιχεία και τα καταγράφουν. Στόχος είναι η επιλογή ενός μύθου ο οποίος θα αποτελέσει τον τίτλο/θέμα του έργου τους.

Πιθανοί μύθοι:

Η γέννηση της Αφροδίτης, Η χαμένη Ατλαντίδα, Καλικάντζαροι, Η γοργόνα η αδελφή του Μεγαλέξανδρου, Η Αρπαγή της Ευρώπης κ.ά.

Πληροφορίες για ιστοεξερεύνηση:

Μακεδονία εν μύθοις φθεγγομένη

<http://www.komvos.edu.gr/mythology/index.html>

Χρήση της λέξης κλειδί 'μύθοι' σε μηχανή αναζήτησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

Εικαστική Δημιουργία

Προσχέδια Σύνθεσης – Επιλογή Χρωμάτων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40΄

Τα παιδιά, αφού έχουν επιλέξει το μύθο που θα αναπαραστήσουν, πειραματίζονται με τη σύνθεσή τους. Σχεδιάζουν τις βασικές γραμμές και επιλέγουν τα χρώματα που θα χρησιμοποιήσουν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4

Εικαστική Δημιουργία

Δημιουργία Ψηφιακού Ψηφιδωτού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40΄

Προτού έρθουν σε επαφή με πραγματικές ψηφίδες, τα παιδιά γνωρίζουν το πρόγραμμα **Design a Mosaic**, όπου μπορούν να παρατηρήσουν παραδείγματα ρωμαϊκών μοτίβων με ψηφίδες και να δημιουργήσουν τα δικά τους ψηφιακά μοτίβα ή σχέδια. Με αυτή την ευκαιρία μπορούν να πειραματιστούν και με τα χρώματα που επέλεξαν για τη σύνθεσή τους.

Δημιουργία Ψηφιδωτού
Design a mosaic

Σύνδεσμοι:

Ιστοσελίδα: Design a Mosaic

<http://gwydir.demon.co.uk/jo/mosaic/>

Οδηγός φύλαξης ψηφιακού ψηφιδωτού:

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/istoselides/odigos_filaxis_psifiakou_psifidotou.pdf

(Ιστοσελίδα Εικαστικής Αγωγής - Συνδέσεις – Χρήσιμες ιστοσελίδες – Διαδραστικά παιχνίδια)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

Βίντεο:

Ψηφιδωτό με τη μέθοδο της άμεσης τοποθέτησης ψηφίδων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40΄

Παρουσιάζεται στα παιδιά το βίντεο «Ψηφιδωτό (1): Με τη Μέθοδο της Άμεσης Τοποθέτησης Ψηφίδων» και ακολουθεί συζήτηση ως προς τα μέσα/υλικά και την πορεία εργασίας. Τα παιδιά συζητούν, εισηγούνται και καταγράφουν υλικά που μπορεί να έχουν στο σπίτι για να τα φέρουν στο επόμενο μάθημα για αξιοποίηση στη δημιουργία ψηφιδωτού.

Εναλλακτικά η παρουσίαση της τεχνικής μπορεί να γίνει και και μέσα από το Βιβλίο «Εικαστικά Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού», σελ. 23

Σύνδεσμοι:

Βίντεο: Ψηφιδωτό (1) με τη μέθοδο της άμεσης τοποθέτησης ψηφίδων

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo_psifidoto_amesi_topothesisi.html

Ιστοσελίδα Εικαστικής Αγωγής - Υποστηρικτικό Υλικό –Βίντεο με τεχνικές – Ψηφιδωτό (1)

Σημειώσεις για τον/την εκπαιδευτικό

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo_me_techinikes/pdf/psifidoto_1.pdf

Βιβλίο «Εικαστικά, Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού»

http://www.pi-schools.gr/books/dimotiko/eikast_e_st/math/s_21-25.pdf

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6

Επιλογή, Οργάνωση και Προετοιμασία Υλικών

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1Χ40'

Τα παιδιά συγκεντρώνουν τα υλικά που έφεραν από το σπίτι, όπως και αυτά που έφερε ο/η εκπαιδευτικός, επιλέγουν τις ψηφίδες που θα χρησιμοποιήσουν και πειραματίζονται με χρωματικούς συνδυασμούς. Δημιουργούν ψηφίδες σπάζοντας παλιά κεραμικά πλακάκια για εμπλουτισμό της σύνθεσής τους.

Δημιουργία
ψηφίδων με
σπάσιμο
κεραμικών

Πειραματισμοί

Επιλογή
Οργάνωση
Προετοιμασία

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7

Δημιουργία Ψηφιδωτού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Ανάλογα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των έργων

Τα παιδιά, αφού πειραματιστούν και αποφασίσουν, ακολουθούν τα στάδια δημιουργίας ψηφιδωτού που παρακολούθησαν στο βίντεο «Ψηφιδωτό (1): Με τη μέθοδο της άμεσης τοποθέτησης ψηφίδων» για τη δημιουργία του ψηφιδωτού τους. Έχουν ανά πάσα στιγμή πρόσβαση στο βίντεο για επίλυση αποριών.

Τα έργα των παιδιών

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Δημιουργία μικρών έργων

Τα παιδιά μπορούν να δημιουργήσουν πιο μικρά έργα ακολουθώντας την τεχνική της δημιουργίας ψηφιδωτού με τη μέθοδο της άμεσης τοποθέτησης ψηφίδων. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως βάσεις κεραμικά πλακάκια (την πίσω πλευρά που είναι τραχιά) με διαστάσεις 10 εκ. X 10εκ. Οι ψηφίδες δεν χρειάζονται κόψιμο με το ειδικό εργαλείο.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Σπιρτόκουτα

Τα σπιρτόκουτα μπορούν αξιοποιηθούν όπως είναι ή να βαφτούν με νερομπογιά πριν από την τοποθέτηση. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε σπιρτόκουτο ξεχωριστά.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Χοντρά χαρτόνια από χαρτοκιβώτια

Τα χαρτόνια κόβονται με μεγάλο ψαλίδι και βάζονται με νερομπογιές. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε ψηφίδα ξεχωριστά.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Ξύσματα μολυβιών

Τα ξύσματα μπορούν είτε να χρησιμοποιηθούν όπως είναι, είτε να βαφτούν με νερομπογιές. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε ψηφίδα ξεχωριστά.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Αποκόμματα χαρτιού από τρυπητήρι

Τα αποκόμματα χαρτιού από τρυπητήρι μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία απλώνεται στην επιφάνεια του έργου.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Πλαστικά Πώματα Μπουκαλιών

Τα πώματα μπορούν να αξιοποιηθούν όπως είναι ή να βαφτούν με ακρυλική μπογιά. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε πώμα ξεχωριστά.

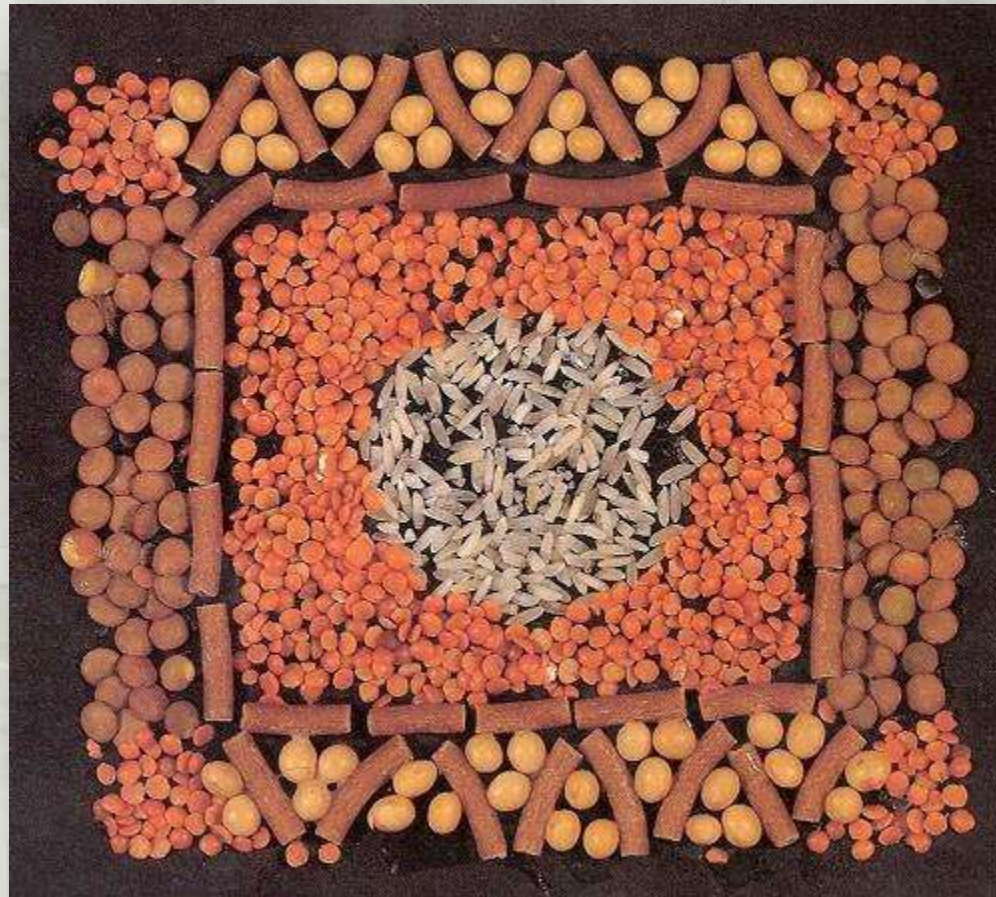

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Σπόροι

Μπορούν να κολληθούν με γόμα PVA, η οποία απλώνεται στην επιφάνεια του έργου.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Πλήκτρα από Πληκτρολόγια Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Τα πλήκτρα μπορούν να αξιοποιηθούν όπως είναι ή να βαφτούν με ακρυλική μπογιά. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε ψηφίδα ξεχωριστά.

Workbynight, "EYE"

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Φελλοί

Οι φελλοί μπορούν να αξιοποιηθούν όπως είναι ή να βαφτούν με ακρυλική μπογιά. Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε ψηφίδα ξεχωριστά.

Conrad Engelhardts, "MARILYN"

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Ξυστά Λαχεία

Μπορούν να κολληθούν με γόμα PVA, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε λαχείο-ψηφίδα ξεχωριστά.

Adam Eckstrom, "PRICE OF HAPPINESS"

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ

Χρήση Εναλλακτικών Υλικών

Πέτρες

Μπορούν να κολληθούν με γόμα ΡVΑ, η οποία είτε απλώνεται στην επιφάνεια του έργου είτε σε κάθε πέτρα-ψηφίδα ξεχωριστά.

